

แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความที่คดี

ที่ นร ๐๕๐๕/ ๑๑๒๕๕

สำนักงานรัฐมนตรี พ.ศ.
รับ ๗๑๒๑
รับ ๓๓ ๓๕.๒. ๒๕๖๐
เวลา ๐๘:๒๙ น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อ้างถึง หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ทส ๑๐๐๓.๗/๓๘๕ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ตามที่ได้เสนอเรื่อง (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพลังงาน กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) สำนักงบประมาณ สำนักงาน ก.พ. และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามบัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ ลงมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ สำหรับค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตาม (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามความเห็นของสำนักงบประมาณ ทั้งนี้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับความเห็นของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นางณัฐภรณ์ อนันตศิลป์)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๘๐๐๐ ต่อ ๓๒๗ (อิทธิศักดิ์) ๔๔๔ (อิทธิพล)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.soc.go.th

สารบัญ

หน้า

๑. บทนำ	๑
๒. นโยบายและทิศทางการพัฒนา	๑
๒.๑ นโยบายและทิศทางการพัฒนาในระดับโลกและระดับภูมิภาค	๑
๒.๑.๑ วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	๑
๒.๑.๒ แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint: ASCC Blueprint) ค.ศ. ๒๐๒๕	๓
๒.๑.๓ ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยวาระการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (Declaration on ASEAN Post-2015 Environmental Sustainability and Climate Change Agenda)	๔
๒.๒ นโยบายและทิศทางการดำเนินงานของไทย	๔
๒.๒.๑ การขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ของไทยโดยมีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง	๔
๒.๒.๒ กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)	๔
๒.๒.๓ แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	๕
๒.๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)	๕
๒.๒.๕ (ร่าง) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙	๖
๒.๒.๖ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖
๓. ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘	๙
๔. กรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๙
๕. แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๑

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	ความเชื่อมโยงของแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ กับแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔	(๑)
ภาคผนวก ข	การจัดลำดับความสำคัญการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔	(๙)

แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

๑. บทนำ

แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ จัดทำขึ้นเพื่อรองรับและขับเคลื่อนแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔^๑ โดยถ่ายทอดยุทธศาสตร์และมาตรการตามแผนแม่บทฯ ไปสู่การปฏิบัติ กำหนดเป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการแต่ละเรื่องให้สอดคล้องกับเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ แผนปฏิบัติการฯ มีระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ประกอบด้วยแนวทางปฏิบัติ แผนงาน/โครงการ หน่วยงานรับผิดชอบ และงบประมาณในการดำเนินการ มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาในระดับโลกและระดับภูมิภาค และนโยบายและทิศทางการดำเนินงานของไทย รวมทั้ง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) เนื้อหาสาระของแผนปฏิบัติการฯ มุ่งเน้นการเสริมสร้างความตระหนักและให้การศึกษาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู ปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรม การลดภัยคุกคาม การจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น การพัฒนาองค์ความรู้และฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ และการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ

๒. นโยบายและทิศทางการพัฒนา

๒.๑ นโยบายและทิศทางการพัฒนาในระดับโลกและระดับภูมิภาค

๒.๑.๑ วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๐ เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๘ กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพใน ๕ เป้าหมาย ได้แก่

เป้าหมายที่ ๒: ขจัดความยากจนในทุกรูปแบบในทุกที่ โดยกำหนดไว้ในเป้าประสงค์ที่ ๒.๕ ให้ดำรงรักษาความหลากหลายทางพันธุกรรมของเมล็ดพันธุ์ พืชปลูกและปศุสัตว์และสัตว์เลี้ยงและชนิดพันธุ์ป่าที่มีความเกี่ยวข้องกัน รวมถึงโดยอาศัยธนาคารเมล็ดพันธุ์และพืชต่างๆ ที่มีการจัดการอย่างเหมาะสมในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ และส่งเสริมการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม ตามที่ได้รับความคิดเห็นชอบร่วมกันในระดับนานาชาติ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

^๑ คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ พร้อมทั้งเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมอบหมายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ภายใต้แผนแม่บทฯ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ

เป้าหมายที่ ๖: สร้างหลักประกันในการจัดให้มีและการจัดการน้ำและสุขาภิบาลอย่างยั่งยืน โดยกำหนดไว้ในเป้าประสงค์ที่ ๖.๖ ให้ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับน้ำ รวมถึง ภูเขา ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ ชั้นหินอุ้มน้ำ และทะเลสาบ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

เป้าหมายที่ ๑๒: สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน โดยกำหนดให้มีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องดังนี้

- เป้าประสงค์ที่ ๑๒.๒ บรรลุผลสำเร็จในการจัดการที่ยั่งยืนและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

- เป้าประสงค์ที่ ๑๒.๘ สร้างหลักประกันว่าประชาชนในทุกแห่งมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับและผลกระทบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และมีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายที่ ๑๔: อนุรักษ์และใช้ประโยชน์มหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยกำหนดให้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๘ มีการดำเนินการดังนี้

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

- เป้าประสงค์ที่ ๑๔.๒ จัดการและปกป้องระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน เพื่อหลีกเลี่ยงผลเสียหายรุนแรง รวมถึงโดยการเสริมสร้างความยืดหยุ่นคนทงน และดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศเหล่านั้น เพื่อมหาสมุทรที่มีความอุดมสมบูรณ์และแข็งแรง

- เป้าประสงค์ที่ ๑๔.๔ กำกับดูแลการจับสัตว์น้ำและหยุดยั้งการทำประมงเกินขีดจำกัดที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีการรายงาน และไม่มีการควบคุม และการทำประมงที่ทำลายล้าง และดำเนินการตามแผนการจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์ เพื่อฟื้นฟูปริมาณสัตว์น้ำในระยะที่สั้นที่สุดเท่าที่สามารถดำเนินการได้ ให้อยู่ในระดับที่อย่างน้อยสามารถผลิตได้ในระดับผลผลิตที่ยั่งยืนสูงสุด (Maximum Sustainable Yield) ตามที่กำหนดโดยลักษณะทางชีววิทยา

- เป้าประสงค์ที่ ๑๔.๕ อนุรักษ์อย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ทะเลและชายฝั่ง โดยสอดคล้องกับกฎหมายระดับชาติและนานาชาติ และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่

- เป้าประสงค์ที่ ๑๔.๖ ห้ามใช้เงินอุดหนุนทางการประมงในรูปแบบที่สนับสนุนให้เกิดการทำประมงเกินขีดจำกัดและเกินศักยภาพ ขจัดเงินอุดหนุนที่สนับสนุนการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีการรายงาน และไม่มีการควบคุม และระงับการนำเสนองเงินอุดหนุนรูปแบบใหม่ที่ส่งผลในทิศทางข้างต้น

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘

- เป้าประสงค์ที่ ๑๔.๑ ป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกชนิดอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะมลพิษจากกิจกรรมบนบก รวมถึงมลพิษจากขยะในทะเลและธาตุอาหาร

เป้าหมายที่ ๑๕: ปกป้อง ฟื้นฟู และส่งเสริมการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน การต่อสู้การแปรสภาพเป็นทะเลทราย และหยุดยั้งการเสื่อมโทรมและฟื้นคืนสภาพที่ดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ โดยกำหนดให้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และ ๒๕๗๓ มีการดำเนินการดังนี้

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๑ สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ระบบนิเวศบนบกและในน้ำจืดในแผ่นดิน รวมทั้งบริการทางระบบนิเวศอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ ภูเขาและเขตแห้งแล้ง โดยเป็นไปตามข้อบังคับภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ

- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๒ ส่งเสริมการดำเนินการด้านการบริหารจัดการป่าไม้ทุกประเภทอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า ป่าพื้นที่เสื่อมโทรม และเพิ่มการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าทั่วโลก
- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๕ ปฏิบัติการที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อลดการเสื่อมโทรมของดินที่อยู่ตามธรรมชาติ หยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จะปกป้องและป้องกันการสูญพันธุ์ของชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม
- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๖ ส่งเสริมการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรมและส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรเหล่านั้นอย่างเหมาะสม
- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๗ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อจะยุติการค้าและการขนย้ายชนิดพันธุ์พืชและสัตว์คุ้มครอง และแก้ปัญหาทั้งอุปสงค์และอุปทานต่อผลิตภัณฑ์สัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย
- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๘ นำมาตรการมาใช้เพื่อป้องกันการนำเข้าและลดผลกระทบของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศบนบกและในน้ำ และควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูง
- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๙ บูรณาการมูลค่าของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพเข้าสู่การวางแผนกระบวนการพัฒนายุทธศาสตร์การลดความยากจนและบัญชีทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ
- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๑ ระดมและเพิ่มทรัพยากรทางการเงินจากทุกแหล่ง เพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

- เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๔ สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อจะเพิ่มพูนขีดความสามารถของระบบนิเวศที่จะให้ผลประโยชน์อันสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๑.๒ แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint: ASCC Blueprint) ค.ศ. ๒๐๒๕

ASCC Blueprint กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ให้ประชาคมอาเซียนมีการสนับสนุนการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๒๐ และเป้าหมายไอจิ อย่างเต็มที่ โดยกำหนดมาตรการเชิงกลยุทธ์ในการปกป้อง ป่า และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ เสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคในการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ปกป้อง ป่า และใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน จัดการความเสี่ยงจากมลพิษและภัยคุกคามต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเปราะบางทางนิเวศ พัฒนาสมรรถนะและวิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการอนุรักษ์ พัฒนา และจัดการทรัพยากรทางทะเล พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พรุ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมการเสริมสร้างสมรรถนะ และความร่วมมือ โดยอาศัยการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชน และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

๒.๑.๓ ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยวาระการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (Declaration on ASEAN Post-2015 Environmental Sustainability and Climate Change Agenda)

ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยวาระการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ เน้นย้ำความสำคัญของการดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๒๐ และเป้าหมายไอจิ โดยสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญด้านวิชาการและวิทยาศาสตร์ในระดับภูมิภาคและระดับโลก การวิจัยร่วม การรวบรวมประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญและเทคโนโลยี ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลกและแหล่งทุนอื่นในการดำเนินการตามกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ และเสริมสร้างสมรรถนะในการอนุรักษ์ จัดการ และใช้ประโยชน์ระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน รวมทั้ง การผนวกการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืนไว้ในหลักสูตรและเอกสารด้านต่างๆ รวมถึงการเสริมสร้างความตระหนักของสาธารณะถึงความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนและวิถีปฏิบัติที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๒ นโยบายและทิศทางการดำเนินงานของไทย

๒.๒.๑ การขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ของไทย โดยมีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง

รัฐบาลได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy – SEP) เป็นแนวทางขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ด้วยเป็นที่ประจักษ์และได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย ในฐานะแนวทางหนึ่งในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในเวทีระหว่างประเทศ (SEP for SDGs) ประเทศไทยจึงต้องเร่งดำเนินการขับเคลื่อนภายในประเทศตามแนวทาง SEP ให้สัมฤทธิ์ผลอย่างกว้างขวางเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ และสามารถเป็นแบบอย่างของความสำเร็จแก่นานาชาติ โดยรัฐบาลมีนโยบายให้ทุกส่วนราชการดำเนินการตามแนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางให้สอดคล้องกับแผนงานในภารกิจหลักของหน่วยงานระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี และ ๑ ปี และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ทั้งนี้ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง ๑๗ เป้าหมาย ๑๖๙ เป้าประสงค์ที่ประเทศไทยจะต้องดำเนินการนั้น มีเป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับความหลากหลายทางชีวภาพใน ๕ เป้าหมาย รวม ๑๘ เป้าประสงค์ และเป็นเป้าประสงค์ที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญอยู่ใน ๓๐ ลำดับแรก ซึ่งประเทศไทยจะต้องเร่งรัดดำเนินการ จำนวน ๕ เป้าประสงค์ ได้แก่ เป้าประสงค์ที่ ๒.๕ ๑๔.๔ ๑๔.๖ ๑๕.๑ และ ๑๕.๒

๒.๒.๒ กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยจะต้องตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติในเรื่องของความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้เร่งการอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ โดยจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

๒.๒.๓ แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ประเด็นตามแผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ประกอบด้วย ๓ เรื่อง ได้แก่

- ๑) การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศ และ (ร่าง) พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ.
- ๒) ระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๓) การปฏิรูปการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๒.๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน กำหนดแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ๒ เรื่อง ได้แก่

๑) การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

๑.๑) อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้เพื่อสร้างสมดุลธรรมชาติ ปกป้องฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าให้เกิดผลในทางปฏิบัติ หยุดยั้งการทำลายป่า เพื่อรักษาพื้นที่ป่าไม้ ๑๐๒.๓ ล้านไร่ ให้คงอยู่ ส่งเสริมการปลูกป่าในพื้นที่ว่างของรัฐตามแนวถนนและการเชื่อมต่อพื้นที่ป่า ส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูและดูแลผืนป่า เพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจให้บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ สนับสนุนกลไกทางการเงินเพื่อการปลูกป่า รวมทั้งพัฒนาสนับสนุนแนวทางการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์

๑.๒) อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ปกป้องและอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนธนาคารพันธุกรรมที่มีการดำเนินการอยู่แล้ว อย่างเป็นระบบ ทั้งพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรชีวภาพ และให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม จัดทำชุดวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างเป็นระบบ ผลักดันให้มีการนำงานวิจัยที่มีอยู่มาต่อยอดทางธุรกิจ สนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาสมุนไพรที่เป็นยาและเครื่องสำอางที่มีศักยภาพและมีความต้องการของตลาด เชื่อมโยงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่มีนวัตกรรม และมูลค่าสูงกับกระบวนการพัฒนาสินค้าชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

๑.๓) ปกป้องทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง พัฒนาพื้นที่ชายฝั่งโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนระยะยาว ลดความขัดแย้งเชิงนโยบาย ระหว่างการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว การประมง และวิถีชีวิตของชุมชน โดยการจำแนกแนวเขตการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทะเลและชายฝั่ง กำหนดพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง กำหนดมาตรการควบคุมการจับสัตว์น้ำและเครื่องมือประมงที่ผิดกฎหมาย คุ้มครองประมงพื้นบ้าน

๒) ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๑) สนับสนุนการผลิตภาคการเกษตรไปสู่เกษตรกรรมยั่งยืน โดยสนับสนุนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตจากพืชเชิงเดี่ยวไปสู่เกษตรกรรมยั่งยืน จัดให้มีแหล่งทุนและกลไกทางการตลาด เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปรับรูปแบบการทำเกษตรให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๒) ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ ส่งเสริมแนวคิดการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ โดยพัฒนาขีดความสามารถและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชนและการท่องเที่ยวธรรมชาติกับการอนุรักษ์ทรัพยากร รวมทั้งการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพของท้องถิ่น

โดยมีเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ การรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ และป่าชายเลน ลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ แก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ และจัดที่ดินทำกินให้ผู้อยากไร้โดยให้สิทธิร่วม

๒.๒.๕ (ร่าง) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙

(ร่าง) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำ มีแนวคิดในการเสนอแนวนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ได้แก่ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจจากการพึ่งพิงทรัพยากร ไปสู่เศรษฐกิจบนฐานความรู้ และเศรษฐกิจสีเขียว การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการใช้ทรัพยากรและวัสดุอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนในการจัดการและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ การรักษาความสมดุลในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ การพัฒนาเศรษฐกิจจากความหลากหลายทางชีวภาพที่ผสมผสานองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และการประเมินมูลค่าความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๒.๖ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

แผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ กำหนดแผนงานและแนวทางการปฏิบัติในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในยุทธศาสตร์ ๒ เรื่อง ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม

กำหนดเป้าหมายให้มีการส่งเสริมให้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์อย่างสมดุล เป็นธรรม และเกิดความมั่นคง โดยมีกลยุทธ์และแผนงานที่เกี่ยวข้องใน ๔ เรื่อง ได้แก่

๑. ทรัพยากรป่าไม้ ให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าและป่าต้นน้ำ ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าที่เป็นลักษณะกลุ่มป่าหรือผืนป่า (forest complex) โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการ ให้สิทธิชุมชนเข้าใช้ประโยชน์จากป่า โดยคำนึงถึงความเปราะบางเชิงนิเวศ ชีตจำกัด และศักยภาพในการฟื้นตัวรวมทั้ง ปรับปรุงและผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว

๒. ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และป่าชายเลนที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศ โดยเฉพาะปะการัง หญ้าทะเล และสิ่งมีชีวิตบริเวณชายฝั่งทะเล จัดทำพื้นที่อนุรักษ์เพื่อคุ้มครองระบบนิเวศที่สำคัญ กำหนดเขตและหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ทรัพยากรทะเลและชายฝั่งให้สอดคล้องกับศักยภาพในการรองรับ วางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพการทำประมงโดยคำนึงถึงระบบนิเวศ

๓. ทรัพยากรน้ำ อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อให้เป็นแหล่งกักเก็บน้ำและรองรับน้ำในช่วงน้ำหลาก รวมทั้ง ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๔. ความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีการพัฒนาทั่วโลกในการอนุรักษ์พื้นที่ที่มีความสำคัญ และพื้นที่ที่มีความเปราะบางเชิงนิเวศ เพื่อลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศเสื่อมโทรม อนุรักษ์พันธุกรรมในรูปแบบธนาคารพันธุกรรม พัฒนาทั่วโลกในการคุ้มครองชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ศึกษา สำรวจ และวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศที่มีความสำคัญทั้งในและนอกพื้นที่คุ้มครอง พัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลให้ได้มาตรฐานและสะดวกต่อการเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ รวมทั้ง ส่งเสริมมาตรการทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจในการบริหารจัดการ โดยส่งเสริมการใช้แนวคิดผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นผู้จ่าย (Beneficiaries Pay Principle: BPP) โดยเฉพาะการเก็บค่าบริการเชิงนิเวศ (Payment for Ecosystem Services: PES) พัฒนากฎระเบียบและกลไกในการกำกับดูแลการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ และสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน พัฒนางานวิจัย องค์ความรู้ และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน ให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์ คุ้มครอง และดูแลทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนากลไกการบริหารจัดการผลประโยชน์ที่ได้รับจากทรัพยากรชีวภาพและบริการทางนิเวศเพื่อการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและแหล่งพันธุกรรม พัฒนาศักยภาพของชุมชนในการใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มและพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ โดยผสมผสานองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่ทันสมัย สนับสนุนการจับคู่ธุรกิจ การพัฒนามาตรฐานสินค้าและบริการ โดยมีกลไกกำกับการพัฒนาธุรกิจจากฐานทรัพยากรชีวภาพ ควบคู่กับการอนุรักษ์ ตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ของรัฐบาล และแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

นโยบายรัฐบาล
(ข้อ ๙.๑ และ ๙.๒)

- ปกป้อง พื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ ป่าไม้ และสัตว์ป่า
- ส่งเสริมการอนุรักษ์/ใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- สร้างโอกาสในการเข้าถึง/แบ่งปันผลประโยชน์
- พัฒนามูลค่าทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

วิสัยทัศน์ : ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- เร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงฐานทรัพยากรธรรมชาติ

แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยมีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง (SEP for SDGs)

- บูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานเพื่อขับเคลื่อน SDGs ที่เกี่ยวกับประเทศไทย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

ยุทธศาสตร์ ๔: การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน

- รักษา พื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างสมดุลระหว่างอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์
- ส่งเสริมการผลิตและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔)

วิสัยทัศน์: ประชาชนมีชีวิตอยู่อย่างสอดคล้องปรองดองกับธรรมชาติ โดยรัฐบาลและทุกภาคส่วนร่วมกันส่งเสริมและสนับสนุนการปกป้อง คุ้มครอง อนุรักษ์ ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

กำหนดยุทธศาสตร์ ๔ ด้าน และเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

- บูรณาการคุณค่าและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ
- อนุรักษ์ และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ
- ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว
- พัฒนาองค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ ๒๐ ปีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

วิสัยทัศน์ : อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุล

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมาย ลดอัตราการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ

ยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี กระทรวงที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
กระทรวงสาธารณสุข
กระทรวงอื่นๆ

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์ที่ ๑: จัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓: เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

- การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศและ (ร่าง) พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ.....
- ระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- การปฏิรูปการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

ถ่ายทอดยุทธศาสตร์และมาตรการจากแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพฯ สู่การปฏิบัติ

แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

๓. ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ร้อยละ ๔๙.๑๒ ของแผนงาน/โครงการทั้งหมด โดยยุทธศาสตร์ที่มีการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว (ร้อยละ ๗๙.๐๓) และยุทธศาสตร์ที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุด ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคู่มือความรู้และระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล (ร้อยละ ๓๗.๓๓) โดยประเด็นที่มีการดำเนินงานมากที่สุด ๒ ลำดับแรก ได้แก่ การปกป้องคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม (ร้อยละ ๙๐) และการวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ (ร้อยละ ๗๖.๙๒) และประเด็นที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุด อยู่ในยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ ได้แก่ การจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน (ร้อยละ ๑๒.๐๐)

ในการคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม หน่วยงานหลักที่มีการกิจในการกำกับดูแลการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรม มีการผลักดันและให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในการพัฒนาและปรับปรุงกฎระเบียบและกลไกในการรองรับพันธกรณีของพิธีสารนาโงยาว่าด้วยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมและการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม และมีการดำเนินการเพื่อพัฒนาและส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกขั้นตอนตั้งแต่การศึกษาวิจัย การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมตลาด การจับคู่ธุรกิจ และการสร้างเครือข่ายพันธมิตรในการดำเนินการ มีการสำรวจและดำเนินการเพื่อจัดตั้งพื้นที่คุ้มครองประเภทต่างๆ อาทิ พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม พื้นที่คุ้มครองทางทะเล และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางระบบนิเวศ การอนุรักษ์และคุ้มครองชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม และการเสนอสัตว์ทะเลหายากให้เป็นสัตว์สงวน

อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องมีความพยายามให้มากขึ้นเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามแผน โดยเฉพาะในการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำแนวทางและแผนการเสริมสร้างความตระหนักและประชาสัมพันธ์ด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่เป็นระบบ การบูรณาการคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ รวมถึงกลไกการเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านต่างๆ เข้าสู่การกำหนดนโยบายและแผนทั้งในระดับชาติ ภาคส่วน จังหวัด และชุมชน การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการพื้นที่อนุรักษ์และการเชื่อมต่อระบบนิเวศ (corridor) รวมถึงการลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยธรรมชาติ โดยเฉพาะพื้นที่ป่าไม้และระบบนิเวศชายฝั่ง

๔. กรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ จัดทำขึ้นเพื่อถ่ายทอดยุทธศาสตร์ มาตรการ และเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ตามแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ โดยได้พิจารณาจัดทำขึ้นบนพื้นฐานของความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ และความสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาที่เกิดขึ้นในระดับโลกและภูมิภาค และแผนระดับชาติที่อยู่ระหว่างการจัดทำ อาทิ วาระการพัฒนายั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) แผนจัดการคุณภาพ

สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ เป็นต้น มาประกอบการพิจารณาวิเคราะห์และกำหนดเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ในแต่ละยุทธศาสตร์ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มุ่งเน้นการบูรณาการการดำเนินงานในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ โดยพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกการประสานการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ การขับเคลื่อนและเสริมสร้างสมรรถนะการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพในภาคส่วนต่างๆ ในระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น รวมถึงการเชื่อมโยงการดำเนินการระหว่างหน่วยงานที่ดูแลอนุสัญญาที่มีความเกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ โดยอาศัยการสร้างความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างความตระหนักให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ โดยเฉพาะความร่วมมือกับภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม การผลักดันให้เกิดกลไกทางการเงินและกลยุทธ์ในการระดมทุน และการส่งเสริมให้มีการใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ดำเนินการเพื่อสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการพื้นที่คุ้มครองและระบบนิเวศ โดยเฉพาะระบบนิเวศที่มีความสำคัญ อาทิ ป่าไม้ ป่าชายเลน ระบบนิเวศชายฝั่ง และพื้นที่ชุ่มน้ำ การส่งเสริมการบริหารจัดการโดยใช้แนวทางเชื่อมต่อระบบนิเวศ (corridor) การจัดทำกลไกและมาตรการในการอนุรักษ์และคุ้มครองชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม การอนุรักษ์ความหลากหลายทางพันธุกรรมที่ใช้ในการผลิตอาหารและการเกษตร พืชและสัตว์พื้นเมือง และสายพันธุ์ป่า การเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อการลดภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการควบคุมกิจกรรมประมง การจัดการมลพิษ โดยเฉพาะในเรื่องของคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเลและแหล่งน้ำในแผ่นดิน การจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน การส่งเสริมการพัฒนาการเกษตร การป่าไม้ การประมง และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เร่งรัดการดำเนินการเพื่อปกป้องคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม โดยศึกษาและจัดทำกลไกและกฎระเบียบในการกำกับดูแลการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนและครอบคลุมการดำเนินการวิจัยและพัฒนาเพื่อใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพในภาคส่วนต่างๆ ส่งเสริมการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรชีวภาพ ส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพในอุตสาหกรรมต่างๆ และพัฒนากลไกในการนำผลประโยชน์ที่ได้รับจากทรัพยากรชีวภาพและบริการทางนิเวศคืนสู่แหล่งกำเนิดเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ จัดการองค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ บูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดทำคลังข้อมูลทรัพยากรชีวภาพ (Biobank) และฐานข้อมูลเฉพาะด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นระบบและเชื่อมต่อกัน โดยสนับสนุนการจัดตั้งและเพิ่มสมรรถนะในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์สวนพฤกษศาสตร์ รวมทั้ง ธนาคารเชื้อพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ ซึ่งรวมถึง ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ข้อมูลสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ ส่งเสริมการศึกษา สืบค้น และวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศที่มีความสำคัญทั้งในและนอกพื้นที่คุ้มครอง รวมทั้ง การพัฒนาระบบและกลไกการนำข้อมูลที่มีอยู่ รวมทั้ง องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เข้าสู่การกำหนดนโยบายและแผน และกระบวนการตัดสินใจในระดับต่างๆ

๕. แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์หลัก ๔ ด้าน และแผนปฏิบัติการ ๑๐ เรื่อง สรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บูรณาการคุณค่าและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ

๑.๑ แผนปฏิบัติการเสริมสร้างความตระหนักและให้การศึกษาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะประชาชนและชุมชนท้องถิ่น มีความรู้พื้นฐานเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพและมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษาและสถาบันการศึกษาทุกระดับ

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของแต่ละภาคส่วนที่มีความตระหนักและความรู้เรื่องคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ

๒. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓. เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทุกระดับ

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑.๑.๑ สร้างความตระหนักและให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๑.๑.๑ ส่งเสริมการจัดทำแผนงานการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าความสำคัญการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๑.๑.๒ ส่งเสริมและจัดให้มีสื่อ และ/หรือกิจกรรมการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจและการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างยั่งยืน ให้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เยาวชน ชุมชนท้องถิ่น และสาธารณชน

๑.๑.๑.๓ จัดประชุมทางวิชาการ กิจกรรมรณรงค์ค่ายเยาวชนเพื่อสร้างความรู้ความตระหนัก และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๑.๑.๔ เสริมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของชุมชนท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเฉพาะบทบาทสตรีในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๑.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

๑.๑.๒.๑ ส่งเสริมให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะหลักสูตรสำหรับนักศึกษาที่ไม่ได้เรียนสายวิทยาศาสตร์

๑.๑.๒.๒ ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะการสร้างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๑.๒.๓ จัดทำหลักสูตรในการอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ชุมชนท้องถิ่น และหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒ แผนปฏิบัติการบูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ประเด็นเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในนโยบายหรือแผนที่เกี่ยวข้องทุกระดับ

๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีกลไกทางการเงินในการขับเคลื่อนการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ พื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ กฎระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการแก้ไข

๔. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการขับเคลื่อนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ

๕. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการดำเนินการเพื่อลดและขจัดแรงจูงใจที่มีผลร้ายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมแรงจูงใจทางบวกที่สนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด

๑. สัดส่วนของงบประมาณที่ได้รับเพื่อดำเนินการตามแผนต่องบประมาณทั้งประเทศเพิ่มขึ้น

๒. จำนวนนโยบาย แผน และมาตรการระดับชาติ จังหวัด และท้องถิ่น ที่ผนวกประเด็นการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

๓. มีกลไกทางการเงินที่เป็นรูปธรรมในการขับเคลื่อนการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ พื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔. จำนวนกฎระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพที่ได้รับการแก้ไข

๕. มีกลไกในการเชื่อมโยงการดำเนินการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับต่างๆ

๖. มีการดำเนินงานเพื่อลดและขจัดแรงจูงใจที่มีผลร้ายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมแรงจูงใจทางบวกที่สนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย ๒ ภาคส่วน

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑.๒.๑ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและอนุวัตการตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑.๑ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกในการประสานการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับต่าง

๑.๒.๑.๒ เสริมสร้างประสิทธิภาพและสมรรถนะในการบังคับใช้กฎหมาย ข้อบังคับ มาตรการ และกลไกที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ ป่าไม้ คุ้มครอง และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒.๑.๓ ส่งเสริมและสร้างมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และเสนอแนะแนวทางในการนำมาตรการทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๒.๑.๔ พัฒนากลไกทางการเงินและกลยุทธ์ในการระดมทุน เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ

๑.๒.๑.๕ พัฒนากลไกในการเชื่อมโยงการดำเนินงานตามอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๒.๑.๖ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ภูมิภาค อนุภูมิภาค และระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในทุกระดับ

๑.๒.๑.๗ เสริมสร้างสมรรถนะของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการอนุวัตการตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ พิธีสาร และความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๒ บูรณาการการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดแทรกเข้าสู่นโยบายและแผนระดับชาติ ภาคส่วน องค์กร จังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน รวมถึงในระบบบัญชีประชาชาติ

๑.๒.๒.๑ สอดแทรกประเด็นและการตระหนักเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าสู่นโยบายและแผนระดับชาติ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาคเอกชน องค์กรทางธุรกิจ เป็นต้น

๑.๒.๒.๒ สนับสนุนการถ่ายทอดเป้าหมายความหลากหลายทางชีวภาพระดับประเทศในภาคส่วนและระดับต่างๆ และเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดทำแผนความหลากหลายทางชีวภาพ ในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน

๑.๒.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่างๆ ในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒.๓.๑ จัดตั้งและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน อนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒.๓.๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและประชาสังคมในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒.๓.๓ สนับสนุนให้ภาคธุรกิจจัดทำแผนธุรกิจและกองทุนที่สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะกิจกรรมที่สนับสนุนองค์กรชุมชนหรือท้องถิ่นหรือเครือข่ายภาคประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์ และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๑ แผนปฏิบัติการอนุรักษ์ ป่าไม้ และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ อัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมทั้ง พื้นที่ป่าไม้ และระบบนิเวศชายฝั่ง ลดลงร้อยละ ๕๐

๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นที่มีสถานภาพการอนุรักษ์และการจัดการที่ดีขึ้น และมีมาตรการในการอนุรักษ์และคุ้มครองถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ดังกล่าว

๓. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการเชื่อมโยงเครือข่ายพื้นที่คุ้มครอง และตัวแทนทางนิเวศ และมีมาตรการการจัดการในพื้นที่วิกฤติและพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศ

๔. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกลไกและมาตรการด้านการบริหารจัดการ นโยบาย หรือกฎหมายในการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของประเทศ

ตัวชี้วัด

๑. อัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมทั้งพื้นที่ป่าไม้และระบบนิเวศชายฝั่งลดลงร้อยละ ๕๐ จากปีฐาน ๒๕๕๗

๒. ชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ และชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น อย่างน้อย ๕ ชนิด มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น และมีมาตรการในการอนุรักษ์และคุ้มครองถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ดังกล่าว

๓. จำนวนเครือข่ายพื้นที่คุ้มครองและตัวแทนทางนิเวศที่ได้รับการเชื่อมโยงเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อย่างน้อย ๕ แห่ง

๔. มีการกำหนดมาตรการการจัดการในพื้นที่วิกฤติและพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างน้อย ๒ แห่ง

๕. มีเครื่องมือ กลไก หรือ กฎระเบียบในการบริหารจัดการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของประเทศ

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๒.๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมาย

๒.๑.๑.๑ พัฒนาระบบ กำหนดมาตรการและจัดตั้งพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์เพื่อคุ้มครองพื้นที่ที่มีระบบนิเวศ พิเศษเฉพาะรวมถึงชนิดพันธุ์ที่หายากโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนในพื้นที่

๒.๑.๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการจัดการพื้นที่คุ้มครอง พื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่วิกฤต และพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ

๒.๑.๑.๓ เชื่อมโยงเครือข่ายพื้นที่คุ้มครองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการในระดับพื้นที่ ควบคู่ความสมบูรณ์ของแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและระบบนิเวศ

๒.๑.๑.๔ พัฒนาสมรรถนะของบุคลากร เครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และคุ้มครองระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๑.๒ ลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศเสื่อมโทรมให้สามารถดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการให้บริการทางนิเวศ เพื่อรองรับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย

๒.๑.๒.๑ ศึกษา สํารวจ ประเมินสถานภาพ/ศักยภาพของระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศต่างๆ เพื่อวางแผนและมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ และถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

๒.๑.๒.๒ เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๑.๒.๓ ฟื้นฟูระบบนิเวศโดยเฉพาะระบบนิเวศที่เสื่อมโทรมทั่วประเทศ

๒.๑.๓ จัดทำกลไกในการปกป้องคุ้มครอง และฟื้นฟูชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามตามทะเบียนชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทย

๒.๑.๓.๑ จัดทำมาตรการเชิงนโยบายกฎหมายและการจัดการรวมถึงแผนการปกป้องคุ้มครอง และฟื้นฟูชนิดพันธุ์พื้นเมือง ตลอดจนแหล่งที่อยู่อาศัย โดยให้ลำดับความสำคัญกับชนิดพันธุ์ที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ ใกล้สูญพันธุ์ และใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง

๒.๑.๓.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนโดยการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ตลอดจนฝึกอบรมให้ความรู้แก่ชุมชนท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้อง และจัดตั้งเครือข่ายเพื่อดูแล คุ้มครองและฟื้นฟูชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและชนิดพันธุ์พื้นเมือง

๒.๑.๓.๓ ส่งเสริมบทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านอนุรักษ์ฟื้นฟู และปกป้องคุ้มครองชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ทั้งในถิ่นที่อยู่อาศัยและนอกถิ่นที่อยู่อาศัย

๒.๑.๓.๔ สนับสนุนงานวิจัยและติดตามการเปลี่ยนแปลงชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามเพื่อการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์

๒.๑.๔ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืชเกษตร ปศุสัตว์ สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยง สายพันธุ์ป่าและพื้นเมือง จุลินทรีย์ รวมถึงชนิดพันธุ์อื่นที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และนิเวศวิทยา

๒.๑.๔.๑ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมที่ใช้ในการผลิตอาหาร และการเกษตร

๒.๑.๔.๒ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืช สัตว์ จุลินทรีย์ รวมทั้งพืช และสัตว์ป่า

๒.๑.๔.๓ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมพืช และสัตว์พื้นเมือง และชนิดพันธุ์อื่นที่มีคุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม

๒.๑.๔.๔ ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการลดความเสี่ยงจากการสูญสลายของสายพันธุ์พืช และสัตว์พื้นเมือง

๒.๑.๕ ส่งเสริมการผสมผสานการจัดการระบบนิเวศต่างๆ เข้าด้วยกัน สู่ภูมิทัศน์และเขตพื้นที่ที่กว้างกว่า เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการทางนิเวศ

๒.๑.๕.๑ ส่งเสริมการผสมผสานการจัดการระบบนิเวศต่างๆ เข้าด้วยกัน สู่ภูมิทัศน์และเขตพื้นที่ที่กว้างกว่า เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการทางนิเวศ

๒.๒ แผนปฏิบัติการลดภัยคุกคามและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ควบคุมมลพิษให้อยู่ในระดับที่ไม่เสียหายต่อบทบาทหน้าที่ของระบบนิเวศ และต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการประยุกต์ใช้เครื่องมือ/กลไก/แนวทางในการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพที่ยั่งยืน ในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละ ๘๐ ของคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์ดี
๒. ร้อยละ ๘๘ ของคุณภาพน้ำแหล่งน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์ดี
๓. จำนวนเครื่องมือ/กลไก/แนวทางที่ส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในแต่ละภาคส่วน (เกษตร ป่าไม้ ประมง ท่องเที่ยว)

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๒.๒.๑ จัดการพื้นที่เกษตรกรรม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการป่าไม้ อย่างยั่งยืนและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นหลักประกันในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ โดยผนวกประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑.๑ ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการเพาะปลูกพืชเกษตร การเลี้ยงปศุสัตว์ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมให้เกษตรกรนำไปปฏิบัติ

๒.๒.๑.๒ ใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชอย่างยั่งยืน รวมถึงการควบคุมเพื่อให้ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวจากพืชป่ามีความยั่งยืน

๒.๒.๑.๓ อนุรักษ์และคุ้มครองพันธุ์พืชป่าไม่ให้สูญพันธุ์เนื่องจากการค้าระหว่างประเทศ

๒.๒.๒ ควบคุมและป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำ และระบบนิเวศเปราะบางอื่นที่อาจได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของชุมชน ภาวะมลพิษ การประมงเกินขีดจำกัด และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๒.๒.๑ ประเมินศักยภาพในการรองรับของระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง และระบบนิเวศเปราะบางอื่น บริหารจัดการและควบคุมดูแลกิจกรรมของมนุษย์ที่อาจส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ

๒.๒.๒.๒ ติดตามตรวจสอบและลดผลกระทบจากกิจกรรมของมนุษย์ต่อความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศเปราะบาง

๒.๒.๒.๓ ควบคุมกิจกรรมการประมงไม่ให้กระทบเสียหายรุนแรงต่อแหล่งที่อยู่อาศัย และชนิดพันธุ์สัตว์น้ำที่ถูกคุกคาม

๒.๒.๒.๔ ศึกษาและประเมินปัจจัยด้านมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ

๒.๒.๒.๕ ปรับปรุงหลักเกณฑ์ กฎระเบียบ และวางกลไกควบคุมและติดตามตรวจสอบผลกระทบของมลพิษต่อระบบนิเวศ

๒.๒.๓ ส่งเสริมการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการให้บริการของระบบนิเวศ และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๒.๓.๑ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยคำนึงถึงศักยภาพในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ความสามารถในการให้บริการของระบบนิเวศและการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๒.๒.๓.๒ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการท่องเที่ยวในการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

๒.๒.๔ ควบคุมและจัดการประชากรของพืชและสัตว์ให้มีความสมดุลกับระบบนิเวศ รวมทั้งป้องกันภัยคุกคามจากโรคอุบัติใหม่ที่มีผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๒.๔.๑ สำรวจและเฝ้าระวังโรคติดต่อที่สำคัญและสร้างมาตรการควบคุมป้องกันโรคติดต่อจากสัตว์สู่สัตว์ และสัตว์สู่คน

๒.๒.๔.๒ เฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่และเชื้อดื้อยา

๒.๓ แผนปฏิบัติการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

เป้าหมาย

๑. ภายในปี ๒๕๖๔ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำเพิ่มขึ้นในทุกระดับ
๒. ภายในปี ๒๕๖๔ ลดการสูญเสียระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำลงอย่างมีนัยสำคัญเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์บริการจากระบบนิเวศ และเกื้อกูลต่อการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ตัวชี้วัด

๑. ภายในปี ๒๕๖๓ มีเครื่องมือ/กลไกการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในระดับจังหวัด
๒. ภายในปี ๒๕๖๔ มีแผน/มาตรการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศอย่างน้อยร้อยละ ๕๐

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๒.๓.๑ บูรณาการเรื่องพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าสู่นโยบาย แผน เครื่องมือ กลไก และเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

๒.๓.๑.๑ สนับสนุนให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ระดับชาติ และ/หรือแรมซาร์ไซต์ พร้อมทั้งผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนไปผสมผสานสอดแทรกเข้าสู่นโยบายและแผนในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน

๒.๓.๑.๒ จัดทำ ปรับปรุง ทบทวนเครื่องมือและกลไกในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

๒.๓.๒ เสริมสร้างสมรรถนะหน่วยงานภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชนท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืน

๒.๓.๒.๑ รวบรวม จัดทำ และสนับสนุนแนวทางปฏิบัติและคู่มือสำหรับการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

๒.๓.๒.๒ เสริมสร้างสมรรถนะภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

๒.๓.๓ จัดทำและขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญ

๒.๓.๓.๑ สํารวจ จัดทำและขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญในระดับต่างๆ

๒.๓.๔ ฝ้าระวังและติดตามภัยคุกคามพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมทั้งส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๒.๓.๔.๑ ควบคุมและป้องกันพื้นที่ชุ่มน้ำจากกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชุ่มน้ำ เช่น การขยายตัวของชุมชน การประมงเกินขีดจำกัด ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ภาวะมลพิษ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๔ แผนปฏิบัติการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน

เป้าหมาย

๑. ภายในปี ๒๕๖๓ มีการจำแนกชนิดและการจัดทำทะเบียนของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศต่างๆ

๒. ภายในปี ๒๕๖๓ มีมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่มีลำดับความสำคัญสูงและเส้นทางการแพร่ระบาดที่สำคัญ

ตัวชี้วัด

๑. มีการจัดทำทะเบียนของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศที่สำคัญของประเทศไทยอย่างน้อย ๑ ทะเบียน พร้อมมาตรการในการป้องกัน ควบคุม กำจัด และ/หรือใช้ประโยชน์ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศนั้น

๒. มีมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศที่สำคัญของประเทศไทย อย่างน้อย ๕ ชนิด

๓. มีมาตรการ และ/หรือวิธีการที่สำคัญในการจัดการเส้นทางการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่เข้ามาในประเทศไทย

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๒.๔.๑ จำแนก ระบุ และจัดลำดับความสำคัญของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน และเส้นทางการแพร่ระบาดควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูง และดำเนินมาตรการจัดการเส้นทางการแพร่ระบาดเพื่อป้องกันการนำเข้า และการตั้งถิ่นฐานของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน

๒.๔.๑.๑ จัดทำทะเบียน จัดลำดับความสำคัญ และกำหนดมาตรการเพื่อป้องกัน ควบคุม กำจัด และ/หรือได้ใช้ประโยชน์ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นและชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงและในระบบนิเวศต่างๆ

๒.๔.๑.๒ รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์เส้นทางและ/หรือวิธีการที่สำคัญ ในการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่เข้ามาในประเทศไทย และดำเนินมาตรการในการจัดการเส้นทางและ/หรือวิธีการแพร่ระบาดนั้น

๒.๔.๑.๓ ส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านการนำชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานหรือมีแนวโน้มรุกรานไปใช้ประโยชน์

๒.๔.๑.๔ เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นและเสริมสร้างสมรรถนะให้กับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนให้สามารถให้ข้อมูล ตรวจสอบ ป้องกัน เฝ้าระวัง ควบคุม และกำจัด ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน เส้นทางการเข้ามาของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น และการลักลอบนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่น

๒.๕ แผนปฏิบัติการจัดการความปลอดภัยทางชีวภาพ

เป้าหมาย

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกฎระเบียบตามหลักการระมัดระวังล่วงหน้าในการกำกับดูแลความปลอดภัยทางชีวภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบ ข้อบังคับ และกลไก เพื่อใช้ในการกำกับ ดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน โดยให้สอดคล้องตามพันธกรณีของพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ

ตัวชี้วัด

๑. มีแนวทางปฏิบัติที่ปรับปรุง และมีการใช้เครื่องมือ กลไก ในการกำกับดูแลเรื่องความปลอดภัยทางชีวภาพของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ให้กับหน่วยงาน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย
๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำหลักการระมัดระวังล่วงหน้าในการกำกับดูแลความปลอดภัยทางชีวภาพไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบ ข้อบังคับ และกลไก เพื่อใช้ในการกำกับ ดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๒.๕.๑ วางระบบแนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแลการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและผลักดันให้มีการดำเนินการตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ พ.ศ.

๒.๕.๑.๑ การอนุวัติการตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และพิธีสารนาโงยา - กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดชอบและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ

๒.๕.๑.๒ จัดเตรียมกฎเกณฑ์และแนวทางในเรื่องการรับผิดชอบและชดใช้เมื่อเกิดความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากการขนส่ง การนำผ่าน การดูแล และการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน

๒.๕.๑.๓ เสริมสร้างสมรรถนะด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ และการอนุวัติการตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพแก่หน่วยงานต่างๆ รวมทั้ง เอกชน และประชาชน

ยุทธศาสตร์ ๓ ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ และบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว

๓.๑ แผนปฏิบัติการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม

เป้าหมาย

๑. ภายในปี ๒๕๖๓ มีกลไก และกฎระเบียบในการให้อนุญาตเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในหน่วยงานหลักของประเทศ

๒. ภายในปี ๒๕๖๓ บูรณาการกลไกเพื่อบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม

๓. ภายในปี ๒๕๖๔ ประชาคมวิจัยและชุมชนท้องถิ่นมีการจัดทำกลไกและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานหลักของประเทศที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม มีการจัดทำหรือปรับปรุงกลไกการให้อนุญาตเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒. มีการบูรณาการกลไกบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม

๓. มีการจัดทำกลไกและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมในประชาคมวิจัยและชุมชนท้องถิ่น

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๓.๑.๑ ปกป้องคุ้มครองและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุด

๓.๑.๑.๑ วิเคราะห์ ช่องว่างและความเชื่อมโยงของกฎหมายและหน่วยงานภายในประเทศที่มีความสำคัญในการดำเนินงานเรื่องการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์

๓.๑.๑.๒ เร่งรัดให้มีการจัดทำและปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกลไกในการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ การใช้ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรพันธุกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อปกป้องคุ้มครองแหล่งและทรัพยากรพันธุกรรม

๓.๑.๑.๓ บูรณาการกลไกบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม

๓.๑.๑.๔ ส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ ตามระเบียบคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔

๓.๑.๑.๕ เสริมสร้างสมรรถนะภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะประชาคมวิจัยและชุมชนท้องถิ่นในการจัดทำกลไกและกฎระเบียบเกี่ยวกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ แผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ

เป้าหมาย

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีมาตรการและกลไกการนำผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพกลับคืนสู่แหล่งกำเนิดชีวภาพเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด

มีมาตรการและกลไกการนำผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพกลับคืนสู่แหล่งกำเนิดชีวภาพเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๓.๒.๑ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่า

๓.๒.๑.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยทรัพยากรชีวภาพ ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพที่มีอยู่ โดยอาศัยองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

๓.๒.๑.๒ ศึกษาเพื่อการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้/ภูมิปัญญา

๓.๒.๑.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพในอุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเกษตร รวมถึงการนำนวัตกรรมมาใช้ทดแทนการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

๓.๒.๒ เสริมสร้างสมรรถนะในการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ

๓.๒.๒.๑ ศึกษากลไกและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ

๓.๒.๒.๒ เสริมสร้างสมรรถนะในการพึ่งพาตนเองของชุมชนด้านเทคโนโลยี การผลิต และการตลาด ในการใช้ประโยชน์และการสร้างผลิตภัณฑ์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการพัฒนาบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชน ธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมให้เข้มแข็งในการผลิตสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน

๓.๒.๒.๓ พัฒนาสมรรถนะในการแข่งขันของประเทศโดยการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นฐานการผลิต การบริโภคสีเขียว การสร้างนวัตกรรม และการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

๓.๒.๒.๔ ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนสำหรับการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์และพัฒนาการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓.๒.๒.๕ สนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการธุรกิจชีวภาพให้เกิดความร่วมมือ แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ความเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจ และสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิต การตลาด และผลิตภัณฑ์ รวมถึงการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น

๓.๒.๓ ส่งเสริมและพัฒนากลไกการบริหารจัดการผลประโยชน์ที่ได้รับจากบริการทางนิเวศและการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓.๒.๓.๑ ส่งเสริมและพัฒนากลไกการนำผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรพันธุกรรมและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพคืนสู่แหล่งกำเนิดชีวภาพและนำมาใช้เพื่อ สนับสนุนการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและแหล่งพันธุกรรมและส่งเสริมการ ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๓.๒.๓.๒ พัฒนาฉลากสินค้าและตรารับรองผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ ๔ พัฒนาการความรู้และระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็น มาตรฐานสากล

๔.๑ แผนปฏิบัติการจัดการองค์ความรู้และฐานข้อมูล

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกลไกในการบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทาง ชีวภาพและองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีฐานข้อมูลเฉพาะเรื่องในประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับ ความสำคัญสูง

๓. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เทศบาลทุกระดับมีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทาง ชีวภาพในเมืองอย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

๑. มีองค์กรกลางในการขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ในการอนุรักษ์และ ใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๒. เชื่อมโยงและขยายเครือข่ายกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓. มีกลไกการนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้กำหนดนโยบายและแผนด้านความหลากหลายทาง ชีวภาพ

๔. มีฐานข้อมูลเฉพาะเรื่องในประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง

๕. จำนวนเทศบาลที่มีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๔.๑.๑ พัฒนาและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล

๔.๑.๑.๑ ศึกษา สํารวจสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ รวบรวมข้อมูลและปรับปรุง ระบบฐานข้อมูลสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับ ความสำคัญสูง พื้นที่คุ้มครอง และชนิดพันธุ์ที่ถูคุกคามและใกล้สูญพันธุ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการ กำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินการด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ

๔.๑.๑.๒ เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรสถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น และเครือข่าย ในการศึกษา สำรวจ และจัดเก็บข้อมูลสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๑.๓ จัดทำคลังข้อมูล (web portal) ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และทะเบียนรายการทรัพยากรชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานสากลที่สามารถใช้ในการอ้างอิง และแสดงถึงแหล่งที่มาได้เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ

๔.๑.๑.๔ ปรับปรุงและพัฒนาระบบและกลไกเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล (Clearing House Mechanism) และองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้ง ฐานข้อมูลสถานภาพ ขอบเขต แนวกันชน และแผนที่พื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นปัจจุบันและสามารถเข้าถึงได้ในทุกระดับ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงระบบข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในเชิงนโยบาย

๔.๑.๒ สนับสนุนการดำเนินงานและผลักดันการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานและธนาคารเชื้อพันธุพืช สัตว์และจุลินทรีย์ให้เป็นมาตรฐานสากล

๔.๑.๒.๑ สนับสนุนการจัดตั้งและเพิ่มสมรรถนะการดำเนินงานของพิพิธภัณฑสถานและสวนพฤกษศาสตร์

๔.๑.๒.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและการดำเนินงานของธนาคารเชื้อพันธุพืช สัตว์ และจุลินทรีย์

๔.๑.๓ ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการประยุกต์ใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔.๑.๓.๑ จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียนในการส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒนาองค์ความรู้และบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงอนุกรมวิธาน

๔.๑.๓.๒ พัฒนาศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพและศูนย์เรียนรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔.๑.๓.๓ ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะบุคลากรนักวิจัย และนักอนุกรมวิธานด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้ทัดเทียมกับนานาชาติ

๔.๑.๓.๔ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้และการศึกษาวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และอนุกรมวิธาน

๔.๑.๓.๕ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเป็นฐานในการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔.๑.๓.๖ ศึกษา ประเมินมูลค่าของเศรษฐกิจศาสตร์ของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ

๔.๑.๓.๗ ส่งเสริมการประยุกต์ใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงเทคโนโลยีขั้นสูงและเทคโนโลยีพื้นบ้าน ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔.๑.๓.๘ สนับสนุนให้มีการศึกษาและพัฒนากลไกในการใช้องค์ความรู้และวิทยาการด้านต่างๆ รวมถึง มาตรการทางเศรษฐศาสตร์และสังคม เข้าสู่การกำหนดทิศทาง นโยบาย มาตรการ และแผนในภาคส่วนและระดับต่างๆ

๔.๑.๔ ส่งเสริมและรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสนับสนุนให้มีการประยุกต์ใช้ ถ่ายทอด และพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๔.๑ ส่งเสริมและรักษาการใช้ประโยชน์ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศให้คงอยู่และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนให้มีการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๔.๒ ส่งเสริมการดำรงรักษาระบบนิเวศที่ชุมชนใช้ความรู้ที่สืบทอดตามธรรมเนียมประเพณี จัดการและดูแลมาเป็นเวลานานอย่างยิ่งยั้ง

๔.๑.๕ จัดทำฐานข้อมูลและขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ

๔.๑.๕.๑ จัดทำข้อมูลรายการและฐานข้อมูล รวมถึงขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔.๑.๕.๒ ศึกษาและจัดทำข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีปฏิบัติที่ดีของชุมชนในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและมาตรการในการจัดการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๕.๓ ส่งเสริมให้มีการปกป้อง คุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพและการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บูรณาการคุณค่าและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยมีส่วนร่วมในทุกระดับ

๑.๑ แผนปฏิบัติการเสริมสร้างความตระหนักและให้การศึกษาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

- เป้าหมาย**
๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะประชาชนและชุมชนท้องถิ่น มีความรู้พื้นฐานเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพและมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
 ๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษาและสถาบันการศึกษาทุกระดับ

- ตัวชี้วัด**
๑. ร้อยละของแต่ละภาคส่วนที่มีความตระหนักและความรู้เรื่องคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ
 ๒. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
 ๓. เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทุกระดับ

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๑.๑.๑ สร้างความตระหนักและให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ	๑.๑.๑ ส่งเสริมการจัดทำแผนงานการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดทำกลไก ทิศทาง และแผนการดำเนินงานเสริมสร้างความตระหนัก ประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้ในคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำ และวิธีการในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนแก่สาธารณชน 	ทส. (สส. สผ. ทช. อส. ปม. อสพ. อสส. สพภ.) กรมประชาสัมพันธ์	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
	๑.๑.๒ ส่งเสริมและจัดให้มีสื่อและ/หรือกิจกรรมการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจและการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> ● สื่อสาร เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ และจัดทำสื่อเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพให้กับเจ้าหน้าที่ ชุมชน และภาคส่วนต่างๆ มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงวิธีการในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน 	ทส. (สส. สผ. ปม. อส. ทช. อสส. อสพ. สพภ.) วท. (สวทช. อพวช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง) ศธ. (สพฐ.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๑๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	ชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างยั่งยืน ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เยาวชน ชุมชนท้องถิ่น และสาธารณชน		แผนไทยฯ) มท. (สถ.) สถาบันการศึกษา		
		● ประชาสัมพันธ์ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ	กรมประชาสัมพันธ์	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๑๐๘.๐๐
		● บูรณาการเครือข่ายสื่อสารข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น (Bio Gang)	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๕.๐๐
		● การจัดการทรัพยากรและจัดทำเอกสารเผยแพร่เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมถึงทรัพยากรชีวภาพที่มีการใช้ประโยชน์อยู่ในภาคส่วนต่างๆ เช่น พืชสมุนไพร พืชและสัตว์พื้นเมืองและพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เป็นต้น	ทส. (สส. สผ. อส. ปม. อสป. อสส.) วท. (อพพช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์) ศธ. (สพฐ.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์ แผนไทยฯ) มท. (สถ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		● จัดทำวารสารเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ทส. (สผ. อสส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๓.๐๐
		● จัดทำหนังสือความหลากหลายทางชีวภาพของโลเคน ในพื้นที่รอบมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดกาญจนบุรี สุรินทร์ นครพนม	สถาบันการศึกษา (ม.ร.)	๒๕๖๔	๐.๓๘

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		และสุโขทัย			
		<ul style="list-style-type: none"> ● การฝึกอบรมความหลากหลายทางชีวภาพของไลเคน และสร้างจิตสำนึก รอบพื้นที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัด นครศรีธรรมราช แพร่ หนองบัวลำภู และ อุทัยธานี 	สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๐.๘๘
	๑.๑.๑.๓ จัดประชุมทางวิชาการ และ กิจกรรมรณรงค์ค่ายเยาวชนเพื่อสร้าง ความรู้ความตระหนักและส่งเสริมการมี ส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทาง ชีวภาพอย่างยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ และกิจกรรมเนื่องใน วันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ 	ทส. (สผ. อส. ปม. ทช. อสพ. อสส. สพภ.) วท. (สวทช.) จังหวัด มท. (อปท.) กลุ่มอนุรักษ์ต่างๆ สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖๐.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> ● จัดกิจกรรมรณรงค์และค่ายเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่าง ยั่งยืน 	ทส. (อสส.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๙๕
		<ul style="list-style-type: none"> ● โครงการอยู่ร่วมกัน ฉันและเธอ (ป่าไม้) 	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐	๐.๓๕
	๑.๑.๑.๔ เสริมสร้างความตระหนักถึง ความสำคัญและบทบาทของชุมชน ท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะบทบาทสตรีในการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทาง ชีวภาพอย่างยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> ● เสริมสร้างความตระหนักและบทบาทของชุมชน ท้องถิ่น โดยเฉพาะสตรีในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน 	ทส. (อส. ปม. ทช.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
<p>๑.๑.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน</p>	<p>๑.๑.๒.๑ ส่งเสริมให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะหลักสูตรสำหรับนักศึกษาที่ไม่ได้เรียนสายวิทยาศาสตร์</p>	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้มีเนื้อหาการเรียนรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรของสถาบันการศึกษา โดยเพิ่มเติมและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 	<p>ศธ. (สกอ.) สถาบันการศึกษา</p>	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๖๐
	<p>๑.๑.๒.๒ ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะการสร้างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในส่วนของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 	<p>ศธ. (สพฐ.)</p>	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๒.๕๐
	<p>๑.๑.๒.๓ จัดทำหลักสูตรในการอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ชุมชนท้องถิ่น และหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน</p>	<ul style="list-style-type: none"> การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และอบรมเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน 	<p>ทส. (อสพ. อส. ปม. สส.) วท. (อพวช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) ศธ. (สพฐ.) สถาบันการศึกษา สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) มท. (สถ.)</p>	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้มีการนำหลักสูตรการจัดการทรัพยากรธรรมชาติท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนกับนักเรียนและเยาวชน 	<p>ทส. (สสภ. ทสจ. สส. สผ.) อปท.</p>	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		<ul style="list-style-type: none"> โครงการ E-learning เรื่องสัตว์พื้นเมืองประจำถิ่นให้กับครู นักเรียน สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา 	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> โครงการถ่ายทอดความรู้ด้านพืชเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรพรรณพืชให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงการจัดทำหลักสูตรนักพฤกษศาสตร์ท้องถิ่น อนุกรมวิธาน การวาดภาพและถ่ายภาพทางพฤกษศาสตร์ ความหลากหลายของพืชกับสิ่งแวดล้อม การดำรงชีวิตของพืช และค่ายเยาวชนพิทักษ์สิ่งแวดล้อม 	ทส. (อสพ. อส.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๒๒

๑.๒ แผนปฏิบัติการบูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

- เป้าหมาย**
๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ประเด็นเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในนโยบายหรือแผนที่เกี่ยวข้องทุกระดับ
 ๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีกลไกทางการเงินในการขับเคลื่อนการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ ปันฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
 ๓. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ กฎระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการแก้ไข
 ๔. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการขับเคลื่อนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ
 ๕. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการดำเนินการเพื่อลดและจัดแรงจูงใจที่มีผลร้ายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมแรงจูงใจทางบวกที่สนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

- ตัวชี้วัด**
๑. สัดส่วนของงบประมาณที่ได้รับเพื่อดำเนินการตามแผนต่องบประมาณทั้งประเทศเพิ่มขึ้น
 ๒. จำนวนนโยบาย แผน และมาตรการระดับชาติ จังหวัด และท้องถิ่น ที่ผนวกประเด็นการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
 ๓. มีกลไกทางการเงินที่เป็นรูปธรรมในการขับเคลื่อนการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ ปันฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
 ๔. จำนวนกฎระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพที่ได้รับการแก้ไข
 ๕. มีกลไกในการเชื่อมโยงการดำเนินการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับต่างๆ
 ๖. มีการดำเนินงานเพื่อลดและจัดแรงจูงใจที่มีผลร้ายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมแรงจูงใจทางบวกที่สนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย ๒ ภาคส่วน

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๑.๒.๑ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและอนุรักษ์การตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	๑.๒.๑.๑ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกในการประสานการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับต่างๆ	● พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกการประสานและเชื่อมโยงการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพระหว่างภาคส่วน และในระดับต่างๆ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● ส่งเสริมการจัดตั้งหรือพัฒนากลไกคณะกรรมการเพื่อบูรณาการความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำในระดับจังหวัด	ทส. (สผ. สสภ. ทสจ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๑.๒.๑.๒ เสริมสร้างประสิทธิภาพและสมรรถนะในการบังคับใช้กฎหมาย ข้อยับคับ มาตรการ และกลไกที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ ป่าไม้ คุ้มครอง และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	● จัดทำกฎหมายลำดับรองและเสริมสร้างสมรรถนะในการบังคับใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● ศึกษาและทบทวนกฎระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ในภาคส่วนและระดับต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๑-๒๕๖๓	๘.๐๐
	๑.๒.๑.๓ ส่งเสริมและสร้างมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และเสนอแนะแนวทางในการนำมาตรการทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ	● จัดทำแนวทางในการนำมาตรการทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๒.๐๐
	● ศึกษาวิเคราะห์และทบทวนนโยบายและมาตรการในระดับต่างๆ เพื่อกำหนดแนวทางการสร้างแรงจูงใจทางบวก และลดแรงจูงใจทางลบต่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมทั้ง ผลักดันการดำเนินงานในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	ทส. (สผ. อส. ปม. ทช. อสพ. อสส.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง) กก. (ททท.) กค.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐	
	● พัฒนาเครื่องมือและศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๐๐	
	● การศึกษาวิจัยและการพัฒนาระบบพันธบัตรป่าไม้ หรือพันธบัตรทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตามหลักการเก็บค่าบริการเชิงนิเวศ (Payment for Ecosystem Service)	ทส. (อส. ปม. ทช.) มท. (สถ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐	

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๑.๒.๑.๔ พัฒนากลไกทางการเงินและกลยุทธ์ในการระดมทุน เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดทำกลไกทางการเงินและกลยุทธ์การระดมทุนเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ 	นร. (สศช.) ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๑.๕๐
		<ul style="list-style-type: none"> ● การสนับสนุนทุน/งบประมาณในการศึกษาวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยด้านอนุกรมวิธาน รวมถึงการสนับสนุนการศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ และทรัพยากรชีวภาพที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ 	วช. นร. (สกว.) กษ. (สวท.) วท. (สวทช. สวทน.) สวรส.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๐.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมและร่วมมือด้านการวิจัยกับหน่วยงานให้ทุนระดับนานาชาติ 	นร. (สกว.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕๐.๐๐
	๑.๒.๑.๕ พัฒนากลไกในการเชื่อมโยงการดำเนินงานตามอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	<ul style="list-style-type: none"> ● ศึกษา กำหนดแนวทาง กลไก และระบุประเด็นสำคัญในการเชื่อมโยงการดำเนินงานตามอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ 	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๑.๕๐
	๑.๒.๑.๖ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ภูมิภาค อนุภูมิภาค และระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในทุกระดับ	<ul style="list-style-type: none"> ● สนับสนุนการมีส่วนร่วม/การดำเนินงานภายใต้ความริเริ่มของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำและข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง 	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๕๐
		<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศหรือภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์ 	สถาบันการศึกษา (มวล.)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๒.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
<p>๑.๒.๑.๗ เสริมสร้างสมรรถนะของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ พิธีสารและความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>		<p>ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน</p>			
		<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนผู้แทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุมสมัชชาภาคี คณะทำงาน และคณะที่ปรึกษาภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ และความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง 	<p>ทส. (สผ. อส. ปม. ทช. อสพ. อสส. ทช. สส.) วท. (อพวช. วว. ศช.) กษ. (กรมประมง กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน) สธ. (อย. กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) กค. (กรมศุลกากร)</p>	<p>๒๕๖๐-๒๕๖๔</p>	<p>๑๒.๐๐</p>
		<ul style="list-style-type: none"> จัดประชุมเตรียมความพร้อมคณะผู้แทนไทยเพื่อกำหนดท่าที/ความเห็นของประเทศไทย สำหรับเข้าร่วมการประชุมภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ และความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง 	<p>ทส. (สผ.)</p>	<p>๒๕๖๐-๒๕๖๔</p>	<p>๔.๕๐</p>
	<ul style="list-style-type: none"> จัดการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการเข้าร่วมประชุม จัดทำท่าที และกรอบการเจรจาในการประชุมภายใต้อนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ 	<p>ทส. (สผ.)</p>	<p>๒๕๖๐-๒๕๖๔</p>	<p>๕.๐๐</p>	

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		<ul style="list-style-type: none"> เสริมสร้างสมรรถนะภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่ออนุรักษ์ตามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานที่ดำเนินการด้านความตกลงและองค์การระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาคอาเซียน และระดับโลกที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ 	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
๑.๒.๒ บูรณาการการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดแทรกเข้าสู่ นโยบายและแผนระดับชาติ ภาคส่วน องค์กร จังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน รวมถึงในระบบบัญชีประชาชาติ	๑.๒.๒.๑ สอดแทรกประเด็นและคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าสู่ นโยบายและแผนระดับชาติ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาคเอกชน องค์กรทางธุรกิจ เป็นต้น	<ul style="list-style-type: none"> ผลักดันเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ เข้าสู่ นโยบาย/แผน และมาตรการทั้งในระดับประเทศ จังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน รวมถึงในภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และพลังงาน 	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		<ul style="list-style-type: none"> บูรณาการประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพเข้าสู่ นโยบาย แผน และการดำเนินการของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 	ทส. (สผ. อส. ปม. ทช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง) กก. (ททท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> บูรณาการต้นทุนด้านความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศในภาคการผลิตและระบบบัญชีประชาชาติ 	ทส. (สผ. อส. ปม.) นร. (สศช.) กษ. (กรมการข้าว) กก. (ททท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๙.๐๐
	๑.๒.๒.๒ สนับสนุนการถ่ายทอดเป้าหมายความหลากหลายทางชีวภาพระดับประเทศในภาคส่วนและระดับต่างๆ และเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดทำแผนความหลากหลายทางชีวภาพ	<ul style="list-style-type: none"> เสริมสร้างสมรรถนะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนเมือง และชุมชนท้องถิ่น ในการจัดทำแผนระดับท้องถิ่นและชุมชนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการป้องกันและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภูมินิเวศของประเทศไทย 	ทส. (สผ.) ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒ ๒๕๖๐-๒๕๖๒	๒.๐๐ (ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการ